

ПОГЛАВЈЕ 9. ФИНАНСИСКИ УСЛУГИ

НИВО НА ПОДГОТОВКА

Умерено подготвена (Moderately Prepared) – 3

ОСТВАРЕН НАПРЕДОК

Одреден напредок (Some Progress) – 3

КОМЕНТАР

Годинава конечно е евидентиран одреден напредок во усвојувањето и примената на регулативите на финансиските пазари. Помалку напредок постои кај пазарот за осигурување, особено кај сегментот на осигурување на моторни возила, каде сè уште постојат мерки кои ја ограничуваат ефективната конкуренција. Бавното спроведување на обврските негативно се одразува на растот на пазарот на осигурување во државата. Ограничувања сè уште постојат и во делот на развојот на пензиските фондови. Впечатокот за целото поглавје е дека реформите во целина бавно се спроведуваат и потребна е нивна динамизација. Ова особено важи во областа на финансиските услуги, со оглед на фактот дека Македонија конечно ја започна втората фаза на ССА од што би се оствариле значајни придобивки, особено за граѓаните, но и за деловниот сектор.

ПРЕПОРАКИ ОД ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

- Понатамошно усогласување со законската рамката за капитални барања кај банките (CRR/CRD) и осигурителната рамка за Solvency II;
- Собирање на податоци за нерегистрирани и неосигурени возила.
- Подготовка на распоред на активности за спроведување на втората фаза од Спогодбата за стабилизација и асоцијација (ССА) во областа на финансиските услуги.

Извештај 2016

Банки и финансиски конгломерати

- Законот за банкарство беше променет и Централната банка ги ажурираше банкарските регулативи со цел да се зајакне корпоративното управување, но сепак потребни се и други работи за да се заштитат потрошувачите и да се спречат некоректните банкарски практики.

Извештај 2018

Банки и финансиски конгломерати

- Законодавството сè уште нема назначено орган за разрешување на банките со проблеми.
- Силните политички мерки од страна на Централната банка во 2015 година беа од суштинско значење за зачувување на стабилноста на банкарскиот систем, сепак треба да продолжат напорите за заштита на потрошувачите и спречување на некоректните банкарски практики, бидејќи не е постигнат никаков напредок.

Извештај 2019

Банки и финансиски конгломерати

- Усвоена е Стратегија за управување со нефункционални кредити. Кредитното биро сега може да подготви кредитен извештај за позајмувачите, придонесувајќи за подобро управување со кредитното портфолио на банките и намалување на кредитните ризици. Меѓутоа, институционалната поставеност, алатките за решавање и механизмите треба понатаму да се дефинираат.
- Напорите за усогласување на националниот закон со регулативите на ЕУ за прудентна супервизија за заштита на потрошувачите и спречување на неправедни банкарски практики треба да продолжат.

Осигурувањето и професионални пензии

- Законот за задолжително осигурување на патнички возила, според кој Министерството за финансии ги одредува премиите за осигурување на возилото, е ефективна пречка за конкуренција меѓу осигурителните компании и не е во согласност европското законодавство.
- Ограничување за инвестирање во странски обврзници на 50% за пензиските фондови повторно не се промени што е спротивно со законодавството на ЕУ.
- Одложениот пренос на средства од државниот пензиски фонд во приватен, резултираше со прекршување на законодавството за управување со депозити.

Осигурувањето и професионални пензии

- Не постојат релевантни податоци за процентот на неосигурени возила.
- Мерката за воведување налепници за возила со цел да се демонстрира дека тие се регистрирани и осигурени не се спроведува ефективно.
- Законот за задолжително осигурување на патнички возила, според кој Министерството за финансии ги одредува премиите за осигурување на возилото, не е во согласност со европското законодавство.
- Ограничување за инвестирање во странски обврзници на 50% за пензиските фондови повторно не се промени што е спротивно со законодавството на ЕУ.

Осигурувањето и професионални пензии

- Не постојат релевантни податоци за процентот на неосигурени возила.
- Усогласувањето на националните правила со Директивата за солвентност II не започна.
- Законот за задолжително осигурување на патнички возила, според кој Министерството за финансии ги одредува премиите за осигурување на возилото, не е во согласност со европското законодавство
- Сè уште се применува одредбата за поставување ограничување од 50% за инвестирање во странски хартии од вредност од страна на пензиските фондови, спротивно на *acquired* втората фаза на ССА.

Извештај 2016

Извештај 2018

Извештај 2019

Инфраструктура на финансиски пазар

- Усогласувањето со измените на Директивата за финансиски залог сè уште не е комплетно, додека усогласувањето со Директивата за порамнување воопшто не е започната.
- Немаше никаков развој на плановите на Владата да се воспостават меѓународни финансиски зони.

Инфраструктура на финансиски пазар

- Усогласувањето со измените на Директивата за финансиски залог останува нецелосно.
- Депозитарот пропишува кога трансакциите се конечни и неотповикливи, но нивното усогласување со Директивата за порамнување допрва треба да се финализира

Инфраструктура на финансиски пазар

- Во инфраструктурата на финансискиот пазар немаше никаков развој.
- Усогласувањето со Директивата за финансиско обезбедување и со Директивата за порамнување останува нецелосно.

Пазар со хартии од вредност и инвестициски услуги

- Домашните брокерски куќи несмеат да тргуваат на странските пазари за хартии од вредност.

Пазар со хартии од вредност и инвестициски услуги

- Немаше нов развој на пазарот со хартии од вредност и инвестициски услуги. Постои потреба конечно да се усвои и имплементира нов закон за пазарите на капитал кој ќе има за цел усогласување со законодавството на ЕУ, а кое истовремено ќе вклучува и законодавство кое ќе ги пропишува показателите за ликвидност и солвентност за брокерски куќи.

Пазар со хартии од вредност и инвестициски услуги

- На пазарот со хартии од вредност и инвестициски услуги треба да се прикаже дополнителна транспарентност согласно Законот за хартии од вредност.
- Законот за пазарите на капитал за усогласување на националното законодавство со европското законодавство, сè уште не е усвоен.